Günün Akisleri

Tramvaydan atlıyanlara ceza vermek haksızdır

İspanyol gripi gibi zaman zaman nükseden bazı Belediye cezalarına fevkalâde kızarım. Bunlar tıpkı yolda başınıza düşen bir kalas parçası veya güzel kokulu bir saksı gibi mukadderat kazalarıdır.

***

Ufak bir tavzih

Yalnız ufak bir noktayı tavzih edeyim: Belde sakinlerinin derbeder bir hayat yaşamaları fikrini, anarşist veyahut Boheme bir zihniyetle gütmüyorum. Müşterek hayatın içinde tâbi olmıya mecbur olduğumuz müşterek kaidelere ceza tehdidi altında hürmet etmek yine kendi menfaatimiz iktizasıdır. Ancak, bu para cezalarının âdil olmaları için devamlı olmaları da şarttır. Bu vasfı taşımadıkları için diyorum ki; vatandaşlardan, tramvaydan atlamaları sebebile tarhedilen cezalar bir gadir, külfet olmakta ve hukukî mânasile zulüm teşkil etmektedir.

***

Birdenbire gelen emir

Şu sıralarda (tramvaylardan atlıyanlardan ceza kesin!) emri yine tavsamış bulunmaktadır. Polis memurlarının önünde herkes, hareket halinde olan tramvaya iniyor ve biniyor. Biz de, bütün yasakların takip fikri noksanlığı yüzünden muvakkat oluşunu hüzünle müşahede ediyoruz.

Fakat bir kere de emir çıktı mı, polis memurları kuş uçurmuyorlar. Bir zamanlar mubah olan hareketi, tamimin çıktığından bihaber olan vatandaşlar yapmakta devam edince cezaya çarpılıyorlar. İlk yakalananlar da bu suretle Belediye cezasına değil, talisizliklerine kurban olmuş oluyorlar.

***

Şu çareleri teklif ediyorum

1 — Kontrolün daimî olmasını temin.

Olamazsa,

2 — Bu işi yapamıyoruz, deyip herkesi serbest bırakmak...

Bu itiraf edilemiyorsa,

3 — Ceza faslındaki varidatın cibayeti lâzımgelen zamanları gazetelerle ilân ve «ey halk, şu sıralarda tramvaylardan atlamayın. Zira cezaya çarpılırsınız demek!»

Gördünüz mü bir kere, şimdi aklıma geldi. Bu üçüncü şık da kabili tatbik değil, çünkü bu sefer başka bir mâni ortaya çıkıyor. Ceza faslındaki varidat nereden temin edilecek?

Lâtife bertaraf, şu nükseden ve Mısırlı Karakuşun hükümlerini tedai ettiren cezalardan vazgeçelim! Halkı, günahla mubah arasında bocalattırarak, asrî bir idare yoksulluğunu hatırlatacak tezahürata meydan vermiyelim.

C. B.

Türk Hava Kurumuna teberrular

Ankara, 18 (A.A.) — Türk Hava Kurumuna yapılan yardımlar hakkında bugün bize verilen malûmata göre, İstanbulda Ali İhsan Necip oğlu, Nahmiyas Pessa 1250 şer, Ahmet Tatari, Kiryako Pamukoğlu, İstepan Gümüşyan biner lira, Jak Ovadya ve D. N. Kohen 750 şer, Tas Acemyan 550, Arşavir Anadis biraderler, Manelavs ve Yani Bambo, Karabet Balyan, Dokumacılık ve Şerit Şirketi beşer yüz, Lakalakcı oğlu Yani ve Niko 400, Yorgo Apatoğlu da 300 lira vermişlerdir.

Dörtyol kazasına bağlı köyler halkı da Kuruma 2100 lira ile 26 dönüm tarla, 5 dönüm bahçe yeri ve iki dükkân arsası teberru eylemişlerdir.

Tuna taştı

300 kilometre murabbaı arazi sular altında

Budapeşte, 18 (A.A.) — Tunanın sol sahilindeki setler son 48 saat zarfında beş yerden yıkılmış ve sular 300 kilometre murabbalık bir sahayı kaplamıştır.

Bu gece vaziyet bilhassa Epostag ile civarında çok ciddî telâkki edilmekteydi. Harbiye Nazırı dün sabah bu kasabaya gitmiştir. 12 köy tahliye edilmiştir. Birçok köyler de tecrit edilmiş bir vaziyettedir. Birçok ev yıkılmıştır. 15 askerî tayyare Tuna nehrini Budapeştenin şimalinde tıkamış olan 16 kilometrelik muazzam bir buz kütlesini bombalarla parçalamıştır.

Su, Macar ovasında birçok hasar yaparak yükselmektedir.

Tisza şehri de hasara uğramıştır. Askerler ve sivil halk suları durdurmak için hummalı bir faaliyetle çalışmaktadır.

Suların Budapeşte ile Belgrad arasındaki münakalâtı sekteye uğratmıyacağı ümit edilmektedir.

SON HABERLER

İzmihlâl görününce

Amerikalılar İtalyadan gemi alıp İngilizlere verecekler

Nevyork, 18 (A.A.) — Nevyork Herald Tribune gazetesinin Vaşingtondaki muhabirine göre bir Amerikan grupu Amerika limanlarında hareketsiz kalan 27 İtalyan vapurunun satın alınması için müzakereye girişmiştir. Bu vapurlar arasında 23.255 tonluk Bianco Mano vapuru da vardır. Kıymeti takriben 10 milyon dolara baliğ olan bu vapurların devri, ikraz ve kira kanunu lâyihası mucibince İngiltereye verilecek Amerikan vapurlarının adedini şimdiden arttırmış olacaktır.

Yeni tayyarelerin isimleri : Hitlerin baş belâsı

Vaşington, 18 (A.A.) — İngiltere için Amerikada yapılmakta olan yeni tayyare tipleri arasında Douglas 19 ismi verilen çok büyük bir bombardıman tayyaresi bulunmaktadır ki buna Hitlerin baş belâsı da denilmektedir. Bu yeni tayyare en büyük İngiliz bombardıman tayyarelerinin iki misli büyüklüğünde olup dünyanın asker naklinde de kullanılabilecek en muazzam tayyaresidir. Filhakika mezkûr tayyare 129 askeri bütün teçhizatile nakledebilecek ve yeniden benzin almıya ihtiyaç hissetmeksizin 7500 millik bir mesafe katedebilecektir.

Bu tayyarenin meydana getirilmesi için 500 kadar mühendis dört seneden fazla çalışmıştır.

Amerikada imal edilen diğer bir tayyare tipi de İngiltereden Avrupanın herhangi bir noktasına dört ton bomba taşıyabilecek kabiliyette büyük bir bombardıman tayyaresidir. Bu tip tayyarelerden biri İngiltereye gitmek üzere yola çıkmıştır. Diğer altı tanesi de teslime hazır bir haldedir.

Buffalo şehri İngiliz hava kuvvetlerine emsalsiz avcı tayyareleri imal etmek için âzamî randımanla çalışan birinci Amerikan şehridir.

Bu şehrin harbin sonuna kadar başlıca vazifesi İngiltereye on binlerce tayyare yetiştirmekten ibaret olacaktır.

Bir kaç aya kadar diğer şehirler de Buffaloya yetişecek ve Atlantik denizinin öbür tarafına gönderilecek avcı ve bombardıman tayyareleri ha kikî bir şelâle halinde akıp gidecektir.

Macar Maarif Nazırı Sofyada

Sofya, 18 (A.A.) — Stefani:

Macar Maarif Nazırı Homan, bugün Sofyaya gelmiştir. Nazır, bugünlerde Macaristanla Bulgaristan arasında mevcut dostane münasebetleri inkişaf ettirmiye matuf bir kültür mukavelesini imza edecektir.

Willkie, Çine gidiyor

Çunking, 18 (A.A.) — D.N.B.:

Resmî Central News ajansı, Wandel Willkie'nin Çine bir seyahat yapmak hususundaki tasavvurunun hükûmet tarafından çok büyük bir memnuniyetle karşılanmış olduğunu bildirmektedir.

Amerikada yardım için tezahürat

Âyan projesinde İngiltere lehinde parlak sözler sarf edildi ve hatibler alkışlandı

Vaşington, 18 (A.A.) — Demokrasilere yardım hakkındaki kanun projesinin Âyanda müzakeresi sırasında projenin hararetli taraftarlarından Pepper şunları söylemiştir:

Bizi harbe sürükliyecek olsa bile Amerikan milleti İngilterenin yıkılmasına müsaade etmiyecektir. İngiltereyi ne yapıp yapıp mutlaka kurtaracağız. Amerika efkârı umumiyesinin bunu isteyip istemediğini göreceksiniz.

Vermont hükûmetini temsil eden cümhuriyetçi Austin diğer bir âza ile hararetli bir münakaşadan sonra «esaret altına düşmüş bir dünya harpten de, ölümden de beter bir şeydir» dediği zaman bütün meclisi büyük bir heyecan kaplamıştır.

Austin sözlerine şunları ilâve etmiştir:

Eğer harbetmek zarureti hasıl olursa harbedeceğiz.

Dünyada kanlı bir harpten çok daha müthiş şeyler vardır. O da Hitlerin tahakkümü altında esir olmaktır.

Bu sözler hayretten doğan bir sükûtla karşılanmış, fakat dinleyici localarından kopan alkışlar bu sükûtu ihlâl etmiştir.

Demokratların reisi âyandan Alber Benkley de şu beyanatta bulunmuştur:

Hürriyeti tahrip edilmekten kurtarmak için Amerikanın evlâtlarının dövüşmesi zarureti hasıl olursa, Amerikan çocukları dövüşeceklerdir.

Avrupanın iaşesi

Vaşington, 18 (A.A.) — Hariciye müsteşarı Welles, Almanyanın işgal altında bulunan toprakların iaşesi hakkında demiştir ki:

Bunun bütün mesuliyeti Almanyaya râcidir. Hariciye Nezareti, Belçikaya yardım için Hoover'in yeni tecrübe lâyihasını ileri sürmek fikrinde değildir. Almanya, hukuku düvel kaideleri mucibince, işgal altında bulunan topraklar halkının iaşesini temin etmekle mükelleftir.

Zafer yolu

Ottawa, 18 (A.A.) — Dün Kanada Avam Kamarasında harbin mühim hâdiselerini gözden geçiren Başvekil Mackenzie King, demiştir ki:

Senenin en mühim hâdisesi, demokrat memleketlerin tecavüze karşı koymaları için onlara faal yardımda bulunulması lehinde Amerika efkârı umumiyesinin gösterdiği seri inkişaftır.

Amerikanın mütemadiyen artan kudreti mütecaviz milletlerin tepesinde, düşmek üzere olan bir çığ gibi duruyor. Zaferden katiyen şüphe etmiyorum. Fakat öyle zannediyorum ki bizi zafere götürecek yol, bir çoklarının tasavvur ettiğinden çok daha çetin, çok daha uzun ve müthiş olacaktır.

İspanyada bir nahiye kayboldu

Madrid, 18 (A.A.) — Stefani:

Münakalâtın tekrar başlaması üzerine kasırganın mühim hasarat husule getirdiği öğrenilmiştir.

Legrono eyaleti dahilinde Trevijano nahiyesi tamamile ortadan kaybolmuştur. Her tarafta birçok evler yıkılmıştır.

Santander'de çıkan yangın söndürülmüştür. İtfaiye, henüz yanmakta olan enkazı bastırmıya uğraşmaktadır.

Londraya dün akşam hücum oldu

Alman tayyareleri tahribat yapamadan döndüler

Londra, 18 (A.A.) — İngiliz Hava ve Dahilî Emniyet Nezaretlerinin tebliği:

Dün gece İngiltere üzerinde düşmanın bazı faaliyeti olmuştur. Başlıca hedef tutulan mıntakalar, Londra ve civarile şarkî İngilteredir.

Londraya karşı yapılan ve takriben üç buçuk saat süren taarruz geniş bir nisbet dahilinde olmuş ve bir miktar ölü ve yaralının kaydedildiği bir vak'a istisna edilirse, zayiat çok olmamıştır. Yangın bombalarından bir miktar yangın çıkmışsa da hepsi süratle söndürülmüş veya bastırılmış ve umumiyetle hasar hafif olmuştur.

Şarkî İngiltere üzerindeki faaliyet geniş olmuş ve karanlığın sürdüğü bütün saatlerde devam etmiştir. Şimdiye kadar alınan raporlara göre hasarlar hafif olmuştur. İnsanca zayiatın da az olması muhtemeldir.

Diğer yerlerde, münferit noktalara bir miktar bomba atılmışsa da faaliyet az olmuştur. Bu bombalar keza az hasar yapmıştır. Şimdiye kadar insanca zayiat olduğu bildirilmemiştir.

Geceleyin bir düşman bombardıman tayyaresi düşürülmüştür.

Düşürülen tayyareler

Londra, 18 (A.A.) — Salâhiyettar kaynaktan öğrenoldiğine göre, bu sabah şafaktan biraz evvel bir düşman bombardıman tayyaresi daha düşürülmüştür.

Londra, 18 (A.A.) — Hava Nezaretinin tebliği:

Alınan son malûmata göre, yine bu gece iki düşman bombardıman tayyaresi de doğu sahilinde hava dafi bataryaları tarafından düşürülmüştür. Bu suretle gece tahrip edilen düşman tayyarelerinin adedi 4 e baliğ olmaktadır.

Bir bombardıman tayyaresi düşman arazisi üzerinde dün yapılan uçuştan dönmemiştir.

Alman resmî tebliği

Berlin, 18 (A.A.) — Resmî tebliğ: Savaş tayyareleri dün İngiliz adalarında mühim hedefleri muvaffakiyetle bombardıman ederek yangınlar tutuşturmuş ve doğu sahilinde bir liman tesisatını hasara uğratmışlardır.

Bükreşte tevkifat

Bükreş, 18 (A.A.) — Stefani ajansından:

Resmî bir tebliğde 16 şubat tarihine kadar yapılan tevkifat miktarinin 3822 kişiye baliğ olduğu, askerî mahkemenin bunlardan 1133 kişiyi serbest bıraktığı bildirilmektedir. Ayni tarihe kadar eyaletlerde 4509 kişi tevkif edilmişti. Askerî mahkeme, 15 kişiyi altışar sene küreğe mahkûm etmiştir.

Yugoslavyada tuğyan

Belgrad, 18 (A.A.) — D.N.B.: Yugoslavyanın muhtelif mıntakalarında nehirler karın erimesi üzerine tekrar taşmıştır. Tuğyan Manastırda ve eski Sırbistanda büyük Moravanın Bassık bölgesinde bilhassa ehemmiyetlidir.

Diğer taraftan havaların ısınması sebebile Tuna nehri ve ayaklarındaki buzlar erimiş ve Novistaddan Karadenize kadar dündenberi yeniden vapur seferleri başlamıştır.

Sofyadan bir manzara

SİYASET

Türk - Bulgar beyannamesi

Temenni ederiz ki, Balkan milletlerinin bundan yedi sene evvel medenî Avrupayı utandıracak bir olgunluk sevkile imzalamış bulundukları pakt. arada (muvakkat) bir noksanile de olsa bu sefer kat'i şeklini alsın.

Galip Kemali Söylemezoğlu

Şu son on gün zarfında semalarımız, Avrupanın şimali garbîsinden cenubu garbîsine kadar durmadan patlıyan irili ufaklı infilâk ve yangın bombalarının akislerinden ziyade, radyoların kısalı uzunlu dalgalarile etrafımızda yaptıkları yaygaraların tarrakasile çınladı! Yapılan propagandalara, herşeyin içyüzünü bilenlerin ve her ihtimale karşı her türlü tedbirleri vaktile almış bulunanların, bıyık altından ne kadar gülmüş olduklarını tasavvur etmek güç değildir.

Almanlar, Bulgaristana girecekmiş! Girmek üzere imişler! Hattâ girmişler! diye dünya ajanslarının on gündenberi biribirlerile rekabet edercesine sürat ve tafsilâtla yaydıkları heyecanlı haberlerin, bugüne kadar tahakkuk etmediğini görmekle, biz şahsan hiç de fazla bir inbisat duymadık! Çünkü, evvel ve âhir kanaatimiz şudur ki: Almanlar çıldırmadıkça, kendileri için ne askerlik, ne de siyaset bakımından zerre kadar bir fayda temin etmiyecek böyle bir harekete kalkışmakla, boşu boşuna şarkî Avrupada yeni ve «faal» bir cephe açmış ve zorla başlarına türlü gaileler çıkarmış olurlar. Halbuki başta müttefikimiz ve - kuvvetli bir Türkiyenin mevcudiyeti hakikî menfaatlerine uygun olduğunu daha bir buçuk asır evvel meşhur Pitt zamanında anladığı için - en sıkışık zamanlarımızda daima kuvvetli ve samimî dostumuz İngiltere olduğu halde, bütün devletler, şu birkaç ay zarfında Almanların behemehal İngiltereye karşı büyük bir taarruz yapmak mecburiyetinde olduğunu, pek doğru olarak iddia eylemektedirler. Almanların, Balkanlarda bir ileri atılma hareketinin saiki ve hedefi İtalyaya yardım olacağına göre, bir an için böyle bir hareketin tahakkuk ve hattâ âzam îmuvaffakıyetle neticelendiğini farzetsek bile, bunun Almanya ile İngiltere arasındaki (herhalde yukarıda halledilmesi elzem bulunan) muazzam ve müthiş mücadele üzerine ne tesiri olabilir? İşte bunları gözönüne aldığımız içindir ki, bu çok heyecanlı geçen on gün içinde zerre kadar endişeye düşmedik. Düşmediğimiz içindir ki, bu haberlerin teeyyüt etmemesinden dolayı da fazla bir inbisat duymadık!

Yalnız, evvelki gün Ankarada - geçmiş vakayiden güzel dersler almış bulunan ve kendilerine karşı dostluktan başka hiçbir hisle mütehassis bulunmadığımız - Bulgar komşularımız ile imzalandığını haber aldığımız müşterek «beyanname», hükûmetimizin basiretkâr olduğu kadar Balkanlarda sulh ve sükûnu muhafaza kasdile tam zamanında ne güzel ve ne yerinde tedbirler aldığını bir daha parlak bir surette ispat eden bir siyasî pişkinlik eseri bulunduğu için, kalbimiz bu vesile ile şükür ve minnetle münbasit olmuştur.

Ümit ve temenni edelim ki, ecnebi teşvik ve tesvilâtının doğurduğu, hiç olmazsa körüklediği, kin ve ihtiras sevkile yarım asırdan ziyade biribirlerini yiyen Balkan milletlerinin, bundan yedi sene evvel, medenî Avrupayı utandıracak bir olgunluk sevkile imzalamış bulundukları «pakt», arada - muvakkat - bir noksanile de olsa, bu sefer kat'i şeklini alsın ve hakikaten «Balkan, Balkanlılarındır!» düsturu lâakal üç dört milyon süngüye dayansın!

* *

Not :

Bu satırları yazdıktan sonra, Almanların, Köstencede tahşidat yaptıkları ve o sahilin tehlikeli mıntaka ilân edildiği hakkında telgraflar çıktı. Almanların, kendi menfaatlerini her türlü ihtimallere karşı korumak için dünyanın her noktasında türlü tedbirler aldığını, daha geçen büyük harptenberi biliriz. Balkanlarda doğrudan doğruya bir hareket yapmalarını bu menfaatlerle beraber akıl ve mantığa da muvafık bulamadığımızdan, bu haberler doğru ise, biz bunu, yukarıda, «İngiltere» hücumlarına başlıyacakları için, Rumanya petrol kuyularını mümkün mertebe emniyet altına almak ve kimbilir, bu yaz içinde sulh olmak fırsat ve imkânı çıkarsa, ellerinde sağlamca duran fazla toprak bulunmasını temin mak sadına atfetmek istiyoruz! Bakalım hâdisat nasıl inkişaf edecek?

Galip Kemalî Söylemezoğlu

ASKERÎ VAZİYET

İtalyanların Libyadaki son vaziyetleri ve Alman yardımı

(Birinci sahifeden devam)

İngiliz filosu da dokuz şubat sabahı fecirle beraber İtalyada Cenova limanını ve şehrini bombardıman etmiş ve mühim hasarlar yapmıştır. İtalyan resmî tebliğinde İngiliz filosunun sisten istifade ederek yaklaştığı ve sahil bataryalarının müdahalesine rağmen şehre ateş açtığı, halktan 72 telef ve 223 yaralı bulunduğu, sivillere ait binalarda mühim hasarlar olduğu zikredilmekteydi.

Bu muhtelif hâdiseler karşılaştırılarak Almanların İtalyaya yardım için bazı teşebbüslerde bulunduğu ve bulunacağı ve bu meyanda bazı Alman kuvvetlerinin İtalyanların Libyadaki son vaziyetlerini ıslah için Afrikaya geçirileceği tahayyül edilmektedir.

Acaba sevkulceyş bakımından böyle bir şey yapılabilir mi? İtalyanların Libyadaki son vaziyetleri nasıldır? Bu iki noktayı tetkik etmek faydadan hali değildir.

Almanların cebren İtalyadan Tunus ve Cezair taraflarına mühim miktarda asker sevketmelerine bugünkü şartlar dahilinde hiçbir imkân yoktur. İtalya donanmasının ve hava kuvvetlerinin son âciz vaziyetleri böyle denizaşırı sevkiyatı muhafazaya hiç müsait değildir.

Sicilyaya gelen Alman hava kuvvetleri de bu işe kâfi değildir. Onlar, Maltadaki deniz ve hava üslerini tahrip ve Sicilya adasile Tunus arasındaki dar geçitten İngiliz harp gemilerinin ve nakliye kafilelerinin geçmelerine mümanaat edebilirlerse, kendilerini kâfi iş görmüş saymalıdırlar.

Diğer taraftan Tunus ve Cezair taraflarına Alman askeri sevkiyatına zaruret hasıl olursa bu sevkiyatı; harp vaziyeti itibarile, ancak Messina boğazı şark sahillerinden irkâp suretile ve Sicilya adası sahillerini takip ederek yapmak zaruridir. Ancak buralardan kısa bir denizaşırı hareket yapmıya imkân vardır. Denizlere hâkim olmıyan tarafın uzun deniz mesafeleri üzerinde külliyetli asker sevkiyatı yapmasına imkân yoktur. Deniz ve hava kuvvetleri kâfi gelseler bile nakliye sefineleri kâfi gelmez.

Bunun için şimalî İtalyada toplanmakta olan Alman askerlerinin Tunusa veya Trablusgarba sevkedilecekleri haberleri hayal veya tehdit mahsulüdür. Böyle bir teşebbüs akim kalmıya mahkûmdur. Cenubî İtalyadan baskın suretile ufak sevkiyat mümkündür; fakat bu ufak teşebbüsler bir muvaffakıyet istihsale ve mühim rol oynamıya kâfi gelmezler.

Libyadaki son İtalyan vaziyeti de, ayni sebepler dolayısile, ıslahı gayri kabil bir hale gelmiştir. Son İngiliz tahminlerine göre iki ay evvel Libyada 15 İtalyan fırkası mevcutken şimdi beş fırka kalmıştır. Şu halde ceman on İtalyan fırkasının zayi olduğunu İngiliz membaları kabul ediyorlar. Bu da bizim ötedenberi tahmin ettiğimiz miktara muadildir. Yâni beş fırka Sidi Barrani muharebelerinde, iki fırka Bardia ve iki fırka Tobrukta zayi ve esir olmuş tahmin ediyorduk. İngilizler daha bir fırka kadar kuvveti de muhtelif yerlerde ve takipler esnasında zayi olmuş addediyorlar demektir.

Geriye kalmış olan beş İtalyan fırkasından ne kadarının son Derne ve Bingazi muharebelerinde zayi olduğu henüz belli değildir. Fakat bu muharebelerden kaçıp kurtulabilenlerin ehemmiyetli bir muharebe kabiliyetini haiz olamıyacakları âşikârdır. Son Bingazi muharebelerinde onuncu İtalyan ordusu kumandanının ağır yaralanarak esir düşüp nihayet ölmesi, İtalyanların kendileri için cenuba doğru yol açmak üzere çok gayret sarfettiklerini gösterir. İtalyanların motörlü ve zırhlı vasıtalarının çoğunu kaybettikleri anlaşılıyor. İtalyan kumandanının elinde Trablus taraflarında kalmış olan bir kaç fırkanın artık Trablusu müdafaaya muktedir olamıyacağı âşikârdır.

İtalyadan Libyaya yeniden kuvvet sevki ise gayrimümkündür. Bu imkânsızlık iki cihetten mevcuttur:

1 — İtalyada denizaşırı böyle bir sefer için sevke elverişli birlikler kalmamıştır. Mevcut ve istifade kabil olanlar da Arnavutluğa sevkolunmaktadır. Onuncu İtalyan ordusunun Afrikada, 9 ve 11 inci orduların Arnavutlukta olmalarına göre, diğer sekiz ordunun nerede bulundukları veya ne oldukları tetkike muhtaç bir iştir.

2 — Sevke elverişli kuvvetler bulunsa da bunları Trablusa sevke imkân kalmamıştır. Bingaziye yerleşen İngiliz kuvvetleri havadan ve denizden bu sevkiyatı taciz ve hattâ menedebilirler.

Bunun için Libyadaki İtalyan harp vaziyeti ümitsiz ve ıslahı gayrikabil bir haldedir. Muhtelif istikametlerden gelecek tazyikler karşısında mevcut kuvvetlerle işi oluruna bağlamaktan başka çare yoktur. Netice garpteki Fransız kuvvetlerine teslim olmıya veya Tunus toprağına iltica etmiye müncer olabilir...

Eski Ordu Kumandanlarından
Emekli General
Ali İhsan SÂBİS

Rus hikâyeleri — *Yitik anahtarcık* — Mihail Zosçenko-Çeviren: Orhan Karaca

Şüphesiz, bizde otellerde, öyle kolayca bir oda bulmanın imkânı olmadığını herkes bilir. Bizzat ben, Kırıma gittiğim zaman kani oldum. Gemiden çıkar çıkmaz otele gittim. Orada kapıcı bana dedi ki:

— Biliyor musunuz? Bizim halka daima hayret ederim. Gemi yanaşır yanaşmaz koşarak gelirler. Doğrudan doğruya da bize! Sanki burası bir otelmiş gibi! Neyse, burası bir otel ama, hiç odamız yok. Bütün odalar dolu!

Bir kurnazlık yapmıya karar verdim. Yanımda iki eşyam vardı: Biri mütevazı ve yerli görünüşü ile âdi bir sepetti. Buna karşılık, öteki muhteşem bir bavul. Doğrusunu söylemek lâzımgelirse mukavva bir bavul. Sepeti sokağın köşesindeki gazeteciye bıraktım. Enternasyonal pardesümü, müflonu dışarı gelmek üzere tersine giydim, kasketimi burnuma doğru indirdim, bir kalın puro satın aldım ve bu uydurma kıyafet içinde, seyahat bavulumla otele yeniden sokuldum.

Kapıcı dedi ki:

— Boşuna geliyorsunuz! Hiç odamız yok!

Hemen, tam bir yabancı şivesile karşılık verdim:

— Evet, şambr odası!

Kapıcı:

— Ah.. Tanrım, dedi, bir de yabancı geliyor!

O da tamamile yabancı ağzile:

— Evet, başüstüne! Bir şambr odası, tabiî! Lûtfen! Hemen size en güzel ve en az tahtakurusu olan bir şambr odası seçeceğim.

Mağrur bir yüz yapıyordum, fakat dizlerim titriyordu. Kapıcı bu sırada yabancı dili bilgisi gösterişi yapmak için bana sordu:

— Pardong müsü! diye beni göstererek «vu zet germenya» dedi, «yoksa başka biri misiniz?»

Allah belâsını versin! diye düşündüm. İhtimal bu sersem herif hakikaten almanca biliyor ve ihtimal de devam edecek.

— No.. dedim, ben bir şambr odası Espanyol! Kapisko? Pandispanya!..

Bu kapıcıyı büsbütün şaşırttı:

— Ah, Tanrım, dedi.. hakikaten rüzgâr bize bir İspanyol attı. Ve bana:

— Hemen.. hemen! Tabiî! Anlıyorum: İspanya, pandispanya!

Onun, heyecandan ellerinin titrediğini görüyordum. Benimkiler de titriyordu. Ve böylece biribirimizle yabancı dille konuşuyor ve ikimiz de titriyorduk. Sonra:

— Pekâlâ, dedim.. lûtfen bavulumu çabucak bir kamerillaya götürün ve sonra ötekini tamamlarız!

Kapıcı:

— Başüstüne.. başüstüne! diye cevap verdi.. hiç merak etmeyin.

Ve bir iş adamı yüzü takınarak :

— Peki ama, hangi parayla ödiyeceksiniz? diye sordu. Yabancı parayla mı, yoksa imkân nisbetinde bizim parayla mı ?

Ve daha açık anlatmak için tabiatile bütün yabancıların anlıyacağı gibi, parmağile birler, sıfırlar çizdi. Fakat ben vurdum duymazlığa geliyor ve bavulumu odaya çıkarmalarını emrediyordum. Ondan sonra isterlerse beni doğrasınlar!

En nihayet kapıcı, bavuluma yapıştı. Vazife aşkı ve gayretile ona öyle bir süratle sarıldı ki, zaten bollaşmış olan kilit ayrıldı, bavul açıldı ve tabiî birçok şeyler dışarı döküldü. Doğruyu söylemek lâzımgelirse, baştan başa tapon şeylerdi! Kendine göre, muhtelif yamalı çamaşırlar, paçaları yarı dökülmüş iç donları, köpük denizi markalı bir sabun ve daha başka halis yerli malları.

Kapıcı, bizim mallara baktı, sapsarı kesildi. İşi de derhal anladı:

— Hey.. bana bak!.. diye bağırdı.. İspanyol andavalı! Pasaportunu çıkar bakalım!

Dedim ki:

— Hiç anlamıyor, Kapiska!.. Eğer hiç kamerillanız yoksa başka yere giderim!

Kapıcı, kızarak odacıya:

— Şuna bak hele, dedi.. hiç böyle şey gördünüz mü? Kendisini bize yabancı diye yutturmak istiyor!

Hemen bu belâdan sıyrılmak istedim. Fakat odacı yolumu kesti:

— Pest, arkadaş.. hele bir buraya gelin! Siz hiç korkmuyor musunuz? Odaya bu kadar çok ihtiyacınız mı var?

Dedim ki:

— Gemi sallantısından sonra ayakta duracak halim kalmadı. Eğer bana bir oda bulursanız size ayrıca para da veririm.

Burada kapıcı atıldı:

— Biz rüşvet yemeyiz! Eğer odaya bu kadar fazla ihtiyacınız varsa, size öyle de bir oda verebilirim. Hiç karşılıksız! Fakat odanın anahtarı yok! Oda kapalı ve anahtarı yitti! Bunun için çilingire on beş ruble ödeyin! O size odayı açar ve eski uygun bir anahtar bulur!..

Parayı verdim ve hemen odayı verdiler. Akşamleyin öğrendim ki, anahtar kat'iyen kaybolmuş değildi ve bu dolandırıcılar bana on beş rubleye odanın kendi anahtarını vermişlerdi.

Bunları, ayni yolla on rublecik ödemiş olan komşum anlattı. Tabiî, benden, sabık İspanyol olarak beş ruble fazla almışlardı!

Fakat bir oda bulduğumdan dolayı o kadar mes'uttum ki..

Irlanda İngiltereye üs verecek mi?

Londra, 18 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesinin Lizbon muhabiri yazıyor:

Willkie Lizbondan geçerken onunla sıkı temasta bulunmuş olanlarla görüştüm ve Willkie'nin İrlandayı ziyareti hakkında şu malûmatı aldım:

Willkie. Kardinal Hinsley'in teşvikile Dubline gitmiş ve Amerikada bulunan ve üç milyondan fazla olan Katolik İrlandalıların bugün İrlanda hükûmetinin takip ettiği hattıhareketi kat'iyyen tasvip etmediklerini ve Almanyaya karşı İngiltere ile işbirliğini istemekte olduklarını Devalera'ya söylemiştir.

Willkie'ye göre, Devalera bu beyanatın tesiri altında kalmıştır. Hattâ Willkie'nin intıbaı şudur ki, Devalera'nın, İngiltereye karşı olan hattıhareketini değiştirmesi ve İngilterenin emrine İrlandada deniz üsleri vermesi meselesini tetkik eylemesi muhtemeldir.

Arjantinde askerî depolar yadı

Buenos-Aires, 18 (A.A.) — Askerî depolar, bir yangın neticesinde harap olmuştur. Hasar miktarı tesbit edilmemişse de pek mühim olduğu tahmin edilmektedir.

Hindistanda İtalyan esirleri

Bombay, 18 (A.A.) — Harp esiri olarak 500 İtalyan subayı ile 1500 erinden mürekkep bir kafile daha Bombaya muvasalat etmiştir.